

INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

TEMAT:

**PROJEKT WIELOBRANŻOWY BOISKA
WIELOFUNKCYJNEGO PRZY ZESPOLE
SZKÓŁ PODSTAWOWYCH W SZCZERBICACH
PRZY UL. SZKOLNEJ 6; PARCELA NR 290/1**

**PROJEKT ZEWNĘTRZNEJ INSTALACJI
KANALIZACJI DESZCZOWEJ, ODWODNIENIA
TERENU ORAZ DRENAŻU**

INWESTOR:

**URZĄD GMINY GASZOWICE
ul. Rydułtowska 2, 44-293 Gaszowice**

ADRES INWESTYCJI:

**47-293 Szczerbice
ul. Szkolna 6
parcela nr: 290/1, 209/1
jednostka ewidencyjna: 241202_2 Gaszowice
obręb: 0005 Szczerbice**

AUTOR OPRACOWANIA:

mgr inż. Sławomir PODESZWA

lipiec 2016 r.

Spis zawartości opracowania.

1. Wstęp
2. Zakres robót dla całości przedsięwzięcia budowlanego i kolejność realizacji poszczególnych robót.
3. Wykaz istniejących obiektów budowlanych.
4. Elementy zagospodarowania terenu mogące stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.
5. Przewidywane zagrożenia występujące w trakcie realizacji robót budowlanych.
6. Wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych.
7. Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach z szczególnego zagrożenia zdrowia.

1. Wstęp.

Niniejsze opracowanie dotyczy robót budowlanych związanych z budową zewnętrznej instalacji kanalizacji deszczowej, odwodnienia terenu oraz drenażu dla projektu wielobranżowego boiska wielofunkcyjnego przy Zespole Szkół Podstawowych w Szczerbicach przy ul. Szkolnej 6; parcela nr 290/1.

Inwestorem jest Urząd Gminy Gaszowice, ul. Rydułtowska 2, 44-293 Gaszowice.

Projektowane przewody zewnętrznej instalacji kanalizacji deszczowej należy wykonać z rur PVC-U, SN8 o połączeniach kielichowych. Projektowane przewody drenarskie należy wykonać z rur drenarskich z PVC-U z filtrem z włókna kokosowego. Projektowane studzienki inspekcyjne z PP o średnicy Ø425 mm. Projektowane studzienki drenarskie osadnikowe z PVC o średnicy Ø315 mm. Projektowane odwodnienie liniowe z tworzywa PE-PP łączone systemem pióro-wpust. Szerokości korytek B=0,16m, głębokość korytek H=0,15m (0,20m), długość korytek L=1,0m. Korytka z rusztem kratowym poliamidowym B125. Odwodnienie liniowe zakończone systemową studzienką z osadnikiem, z której wody deszczowe zostaną odprowadzone do kanalizacji deszczowej. Korytka układać na podkładzie betonowym z betonu C30/37 grubości min 10 cm. Montaż odwodnienia wykonać zgodnie z wytycznymi producenta.

Ścieki deszczowe zostaną odprowadzone do istniejącej zewnętrznej instalacji kanalizacji deszczowej zlokalizowanej przy istniejącym budynku Szkoły.

Na istniejącej zewnętrznej podziemnej sieci uzbrojenia terenu (wodociągu, gazociągu – jeżeli wystąpią w terenie) założyć rury ochronne dwudzielne w miejscu skrzyżowania z projektowanymi przewodami kanalizacji deszczowej.

Na istniejących kablach energetycznych i telekomunikacyjnych, (jeżeli wystąpią w terenie) założyć rury ochronne dwudzielne z PVC-U w miejscu skrzyżowania z projektowanymi przewodami kanalizacji deszczowej.

2. Zakres robót dla całości przedsięwzięcia budowlanego i kolejność realizacji poszczególnych robót.

Zgodnie z wymaganiami Prawa Budowlanego rozdział 3, art. 20, pkt. 1b informuję, że w trakcie budowy instalacji jw. wykonywane będą następujące roboty:

a) roboty przygotowawcze:

- przygotowanie placu budowy;
- sprawdzenie zgodności projektu ze stanem istniejącym;
- demontaż istniejących przewodów oraz studzienek kanalizacji deszczowej w zakresie objętym opracowaniem;

b) roboty montażowe:

- wyznaczenie tras prowadzenia projektowanych przewodów kanalizacji deszczowej;
- wyznaczenie tras prowadzenia projektowanych przewodów drenarskich;
- wyznaczenie tras prowadzenia projektowanego odwodnienia liniowego;
- budowa zewnętrznej instalacji kanalizacji deszczowej grawitacyjnej;
- budowa drenażu oraz odwodnienia terenu;
- zabudowa studzienek kanalizacyjnych inspekcyjnych, drenarskich;
- zabudowa odwodnienia liniowego;
- montaż rur ochronnych;
- wykonanie włączenia do istniejącej podziemnej sieci uzbrojenia terenu.

Roboty te należy uwzględnić w „Planie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia” sporządzonym zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia”.

Plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia na budowie sporządza się, jeżeli w trakcie budowy wykonywany będzie przynajmniej jeden z rodzajów robót budowlanych wymienionych w punkcie 5 lub przewidywane roboty budowlane mają trwać dłużej niż 30 dni roboczych i jednocześnie będzie przy nich zatrudnionych, co najmniej 20 pracowników lub pracochłonność planowanych robót będzie przekraczać 500 osobodni.

Powyższy plan „bioz” powinien być wykonany przez kierownika budowy.

Kolejność realizacji poszczególnych etapów robót jest dowolna.

Przed przystąpieniem do robót związanych z realizacją całej inwestycji należy:

- protokolarnie przekazać wykonawcy plac budowy;
- wprowadzić odpowiednią organizację prac i ruchu w budynku i na terenie na czas budowy.

3. Wykaz istniejących obiektów budowlanych.

Trasa projektowanej zewnętrznej instalacji kanalizacji deszczowej, odwodnienia terenu oraz drenażu usytuowana jest na terenie będącym własnością Inwestora.

Na trasie projektowanych przewodów nie występuje żadne uzbrojenie podziemne.

W rejonie inwestycji występują natomiast:

- sieć wodociągowa w225 w ul. Szkolnej;
- kanalizacja sanitarna ks200 w ul. Szkolnej;
- kanalizacja deszczowa;
- napowietrzne linie telekomunikacyjne z słupami;
- napowietrzne linie energetyczne z słupami;
- ogrodzenie posesji;
- istniejące budynki szkoły
- droga publiczna– ulica Szkolna.

Służby geodezyjne nie wykluczają występowania uzbrojenia niepokazanego na podkładach mapowych. Przed przystąpieniem do prac wykonać przekop kontrolny w celu ustalenia rzeczywistego stanu uzbrojenia podziemnego. Prace w tym rejonie należy prowadzić ręcznie pod nadzorem odpowiednich służb. Istniejące uzbrojenie zabezpieczyć na okres prowadzonych prac. Pojawienie się osób postronnych na terenie inwestycji jest możliwe.

4. Elementy zagospodarowania terenu mogące stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi.

Prace będą prowadzone w terenie zabudowanym. Zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia ludzi stwarzają:

- ruch kołowy oraz ruch pieszy pracowników firm budowlanych;
- ruch kołowy oraz ruch pieszy uczniów oraz użytkowników zespołu szkół;
- elementy placu budowy;
- głębokie wykopu o głębokości do 2,0 m;
- istniejące uzbrojenie podziemne oraz nadziemne (jw.);
- istniejące budynki oraz istniejące uzbrojenie podziemne i nadziemne;
- prace sprzętu zmechanizowanego i transportowego;
- składowanie materiałów;
- prace elektroinstalacyjne i używanie elektronarzędzi;
- prace spawalnicze, lutowanie, zgrzewanie.

5. Przewidywane zagrożenia występujące w trakcie realizacji robót budowlanych.

W trakcie realizacji inwestycji następujące roboty budowlane mogą wywołać zagrożenia dla bezpieczeństwa pracowników:

- roboty ziemne związane z głębokimi wykopami otwartymi;
- roboty prowadzone w bezpośrednim sąsiedztwie istniejącego uzbrojenia podziemnego;
- roboty prowadzone w bezpośrednim sąsiedztwie fundamentów istniejących budynków;
- prace montażowe związane z budową projektowanej zewnętrznej instalacji kanalizacji deszczowej, drenażu oraz odwodnienia terenu;

- prace montażowe związane z zabudową studzienek kanalizacyjnych inspekcyjnych oraz drenarskich;
- prace montażowe związane wykonaniem włączy do istniejącej podziemnej sieci uzbrojenia terenu (kanalizacji deszczowej);
- działanie substancji chemicznych stosowanych przy robotach montażowych;
- próby szczelności.

Powyższe roboty budowlane powodują następujące zagrożenia:

- uszkodzenie ciała lub śmierć spowodowana potrąceniem samochodów;
- możliwość przygniecenia przy robotach montażowych studzienek, odwodnienia liniowego, rur itp.;
- upadek z wysokości;
- porażenia prądem elektrycznym;
- poparzenia ciała, okaleczenie ciała;
- zapróśzenia oczu, zapróśzenia ognia;
- wychłodzenia organizmu przy pracach w okresie zimowym;
- działanie substancji chemicznych stosowanych przy robotach montażowych;
- zasypaniem ziemią w głębokich wykopach;
- narażeniem na wychłodzenie organizmu przy pracach w okresie zimowym.

W celu uniknięcia kolizji z istniejącym uzbrojeniem bezwzględne jest powiadomienie użytkowników uzbrojenia o rozpoczęciu prac i ustanowieniu nadzoru. Prace w obrębie napowietrznej linii energetycznej prowadzić ręcznie.

Zgodnie z § 6. Rozporządzenia do robót budowlanych, których charakter, organizacja lub miejsce prowadzenia stwarza szczególnie wysokie ryzyko powstania zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi zalicza się:

- a) wykonywanie wykopów o ścianach pionowych bez rozparcia o głębokości większej niż 1,5 m oraz wykopów o bezpiecznym nachyleniu ścian o głębokości większej niż 3,0 m.
- b) roboty przy których wykonywaniu istnieje możliwość upadku z wysokości powyżej 5,0 m;
- c) wykonywanie prac budowlanych pod lub w pobliżu przewodów linii elektroenergetycznych, w odległości liczonej poziomo od skrajnych przewodów, mniejszej niż:
 - 3,0 m - dla linii o napięciu znamionowym nie przekraczającym 1 kV,
 - 5,0 m - dla linii o napięciu znamionowym powyżej 1 kV, lecz nie przekraczającym 15 kV,
 - 10,0 m - dla linii o napięciu znamionowym powyżej 15 kV, lecz nie przekraczającym 30 kV,
 - 15,0 m - dla linii o napięciu znamionowym powyżej 30 kV, lecz nie przekraczającym 110 kV,
 - 30,0 m - dla linii o napięciu znamionowym powyżej 110 kV,
- d) robót budowlanych prowadzonych w studniach, pod ziemią i w tunelach:
 - roboty prowadzone w zbiornikach, kanałach, wnętrzach urządzeń technicznych i w innych niebezpiecznych przestrzeniach zamkniętych,
 - roboty związane z wykonywaniem przejść rurociągów pod przeszkodami metodami: tunelową, przecisku lub podobnymi;
- e) robót budowlanych wykonywanych na terenie czynnych zakładów przemysłowych;
- f) roboty wykonywane w pobliżu linii kolejowych,
- g) robót budowlanych wykonywanych przy użyciu dźwigów,
- i) robót budowlanych prowadzonych w temperaturze poniżej – 10 °C.

W celu uniknięcia kolizji z istniejącymi instalacjami i uzbrojeniem (wykonywanymi wcześniej) bezwzględne jest powiadomienie użytkowników /właściciela/ budynku o rozpoczęciu prac i ustanowieniu nadzoru.

Roboty ziemne będą wykonywane ręcznie (szczególnie pod liniami energetycznymi napowietrznymi i w rejonie istniejącego uzbrojenia podziemnego oraz w rejonie fundamentów istniejącego budynku) i mechanicznie, ściany wykopów umocnione, ziemia na odkład oraz wywożona na wskazane przez inwestora miejsce.

Szczególnym zagrożeniem dla zdrowia pracowników będzie prowadzenie prac ziemnych w pobliżu istniejących kabli energetycznych, prac w istniejących studzienkach kanalizacyjnych oraz prac w rejonie fundamentów istniejącego budynku. Dlatego też należy bezwzględnie przestrzegać zaleceń zawartych w dokumentacji budowlanej, normach i obowiązujących przepisach BHP.

6. Wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych.

Przed przystąpieniem do poszczególnych grup robót należy przeprowadzić przeszkolenie pracowników w zakresie BHP obejmujące ogólne zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz zagadnienia i wymagania BHP dotyczące poszczególnych robót. Przeszkolenie takie powinna przeprowadzić osoba (osoby) z odpowiednimi uprawnieniami.

Poza tym należy zapoznać pracowników z wymaganiami wynikającymi z instrukcji montażowych poszczególnych materiałów, wymaganiami wynikającymi z Polskich Norm, Warunków Technicznych Wykonania i Odbioru Robót Budowlano-Montażowych oraz z zasadami obsługi i korzystania ze sprzętu i urządzeń oraz ze sposobem korzystania ze sprzętu i środków ochrony osobistej. Pracownicy powinni potwierdzić odbycie przeszkolenia.

Pracownicy powinni być zaopatrzeni w środki i sprzęt ochrony osobistej (atestowany).

Należy przeprowadzić imienny przydział prac oraz określić zakres odpowiedzialności pracowników. Należy wskazać imiennie osoby oraz określić zasady i sposób bezpośredniego nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi. Wymagany instruktaż stanowiskowy powinien być przeprowadzony przed przystąpieniem do pracy. Prace wymagające posiadania właściwych uprawnień wydanych przez właściwe komisje kwalifikacyjne powinny być wykonywane przez pracowników posiadających takie uprawnienia.

Pracownicy powinni posiadać aktualne orzeczenia lekarskie o dopuszczeniu do określonych prac oraz posiadać kwalifikacje przewidziane dla danego stanowiska pracy.

Należy udostępnić pracownikom do stałego korzystania aktualne instrukcje BHP dotyczące:

- wykonywania prac związanych z zagrożeniem wypadkami lub zagrożeniami zdrowia i życia ludzi;
- wykonywania prac montażowych rur;
- wykonywania prac montażowych wszystkich elementów projektowanej kanalizacji deszczowej;
- wykonywania prac montażowych wszystkich elementów drenażu oraz odwodnienia liniowego;
- obsługi maszyn narzędzi i innych urządzeń technicznych;
- postępowania z materiałami szkodliwymi dla zdrowia i niebezpiecznymi;
- udzielania pierwszej pomocy.

Instrukcje te powinny odpowiednio określać czynności do wykonania przed rozpoczęciem danej pracy, zasady i sposoby bezpiecznego wykonywania danej pracy, czynności do wykonania po jej zakończeniu oraz zasady postępowania w sytuacjach awaryjnych stwarzających zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników.

Należy określić zasady używania oraz sposób przechowywania i zabezpieczenia materiałów i substancji niebezpiecznych, sprzętu i urządzeń.

Należy określić zasady postępowania w przypadku konieczności ewakuacji (zapewnić odpowiednie środki techniczne i organizacyjne zapewniające sprawną komunikację i ewakuację ze stref szczególnego zagrożenia). Oznakować drogi ewakuacyjne.

7. Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia.

Prace należy prowadzić zgodnie z ogólnymi przepisami BHP, przepisami BHP przy wykonywaniu robót budowlano-montażowych i rozbiórkowych, wymaganiami wynikającymi z instrukcji montażowych poszczególnych materiałów, wymaganiami wynikającymi z Polskich Norm, Warunków Technicznych Wykonania i Odbioru Robót Budowlano-Montażowych, ogólnymi wytycznymi branżowymi wynikającymi z przepisów branżowych.

Roboty i prace budowlane i organizacyjne prowadzić pod kierunkiem i nadzorem kierowników budowy posiadających stosowne uprawnienia do pełnienia samodzielnych funkcji technicznych w budownictwie. Teren budowy i teren zagrożeń odpowiednio wydzielić i oznakować stosownie do rodzaju zagrożenia. Do budowania używać materiałów posiadających atesty i dopuszczenia do stosowania w Polsce.

Zapewnić pracownikom środki i sprzęt ochrony osobistej.

Zapewnić pracownikom indywidualne pasy narzędziowe dla narzędzi podręcznych.

Wywiesić w widocznym miejscu wykaz zawierający adresy i telefony:

- najbliższego punktu lekarskiego;
- najbliższego posterunku policji;
- pogotowia gazowego;
- najbliższej straży pożarnej;
- najbliższego punktu telefonicznego.

Zabezpieczyć możliwość dojazdu dla samochodów p.poż., pogotowia i ewakuacji z placu budowy.
Przeprowadzić instruktaż bhp pracowników - ogólny i stanowiskowy.
Materiały rozbiórkowe wywozić sukcesywnie w miarę postępu robót.
Zastosowanie sprzętu ciężkiego wymaga sprawdzenia nośności nawierzchni istniejących i ewentualnego ich zabezpieczenia.
Opracować plan ewakuacji na wypadek wystąpienia pożaru, awarii lub innych zagrożeń.

UWAGA!

W trakcie realizacji przedsięwzięcia należy stosować przepisy zawarte w:

- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo Budowlane (jednolity tekst – Dz.U. 2016 poz. 290) wraz z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o zmianie ustawy - Prawo budowlane oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. 2003 nr 80 poz. 718) wraz z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U. 2002 nr 75 poz. 690) wraz z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz.U. 2013 poz. 640).
- Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, (Dz.U. 2003 nr 120 poz. 1126).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 1 października 1993 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy eksploatacji, remontach i konserwacji sieci kanalizacyjnych, (Dz.U. 1993 nr 96 poz. 437).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 grudnia 2009 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy budowie i eksploatacji sieci gazowych oraz uruchomienia instalacji gazowych gazu ziemnego (Dz.U. 2010 nr 2 poz. 6).
- Obwieszczenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 sierpnia 2003 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, (Dz.U. 2003 nr 169 poz. 1650) wraz z późniejszymi zmianami..
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz.U. 2004 nr 180 poz.1860).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 28 marca 2013 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach energetycznych (Dz.U. 2013 nr 0 poz. 492).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie rodzajów prac, które powinny być wykonywane przez co najmniej dwie osoby, (Dz.U. 1996 nr 62 poz. 288) zastąpione przez Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy, (Dz.U. 2008 nr 223 poz. 1460).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 27 kwietnia 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach spawalniczych (Dz.U. 2000 nr 40 poz. 470).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych, (Dz.U. 2003 nr 47 poz. 401).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 27 sierpnia 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz szczegółowego zakresu rodzajów robót budowlanych, stwarzających zagrożenia bezpieczeństwa i zdrowia ludzi, (Dz.U. 2002 nr 151 poz. 1256).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne, (Dz. U. 2005 nr 157 poz. 1318).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 20 września 2001 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas eksploatacji maszyn i innych urządzeń technicznych do robót ziemnych, budowlanych i drogowych (Dz.U. 2001 nr 118 poz. 1263).

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2000 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy ręcznych pracach transportowych (Dz.U. 2000 nr 26 poz. 313) wraz z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy w zakresie użytkowania maszyn przez pracowników podczas pracy, (Dz.U. 2002 nr 191 poz. 1596) wraz z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie służby bezpieczeństwa i higieny pracy, (Dz.U. 1997 nr 109 poz. 704) wraz z późniejszymi zmianami.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych, (Dz.U. 2009 nr 124 poz. 1030).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, (Dz. U. 2010 nr 109 poz. 719).
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie sposobów deklarowania zgodności wyrobów budowlanych oraz sposobu znakowania ich znakiem budowlanym, (Dz.U. 2004 nr 198 poz. 2041).
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o wyrobach budowlanych oraz ustawy o systemie oceny zgodności (Dz.U. 2013 poz. 898).